

Libris RO

Publicată prima oară în anul 2015 sub titlul *Cats: A Miscellany*

Copyright © Summersdale Publishers Ltd, 2017 pentru ediția revizuită

Cercetător: Anna Maria Epsăter

Ilustrații © Shutterstock

Publicată prin înțelegere cu Summersdale Publishers,
prin Agenția Literară Livia Stoia.

© Didactica Publishing House, 2018

Toate drepturile rezervate pentru limba română.

Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi reprodusă sau stocată
fără acordul editurii.

Editor coordonator: Florentina Ion

Traducător: Laura Bisericanu

Redactor: Crina Brăiloiu

Corector: Lorina Chițan

DTP: Image Impact

Didactica Publishing House

Bdul Splaiul Unirii nr. 16, Clădirea Muntenia Business Center,
etaj 5, 506, sector 4, București

Comenzi și informații: telefon/fax:

+40 21 410.88.14; +40 21 410.88.10

e-mail: office@edituradph.ro; www.edituradph.ro

KATE MAY

DPH
DIDACTICA PUBLISHING HOUSE

CUPRINS

Introducere		7
Istoria îmblânzirii		9
Limbajul felin		33
Comportamentul unei pisici și comunicarea		49
Rase de pisici		67
Feline faimoase		85
Pisicile în folclor și în mitologie		99
Pisicile în cultura de consum		124
Pisicile contemporane		140

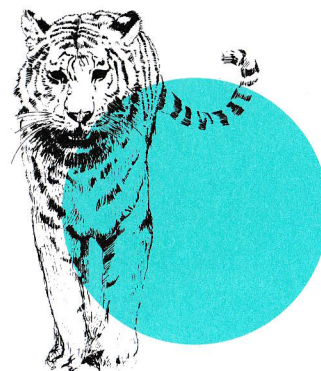
Pisicile au apărut devreme în istorie: există fosile ale pisicilor sălbatice africane, vechi de 38 de milioane de ani. Pisica domestică a fost prima oară clasificată în anul 1758 ca *Felis catus* de botanistul suedez Carl Linnaeus (ulterior înnobilit și cunoscut drept Carl von Linné). Deși pisicile au fost domesticite și și-au împărtășit viețile cu oamenii timp de secole bune (abia în ultimii 60-70 de ani au făcut tranziția de la o viață dusă preponderent în aer liber la o viață în casă, necesitând mai puține abilități sălbatice și de vânătoare), procesul de îmblânzire a fost lent. Pisica noastră de casă, ne spun cercetătorii, diferă doar prin câteva mutații genetice de strămoșii săi sălbatici.

NINIGRA ȘI ALIGRU

Din 2010, Ziua internațională (sau globală) a tigrlui este sărbătorită la nivel mondial pe 29 iulie, pentru a atrage atenția publicului larg asupra problemelor de protejare a speciilor de tigri. India este țara cu numărul cel mai ridicat de tigri sălbatici, estimat la puțin peste 1 700.

PRIMELE PISICI – STRĂMOAȘELE PISICILOR NOASTRE

Felidae este numele comun din biologie al familiei Feline, divizată în două subfamilii: familia Pantherinae, care include majoritatea speciilor sălbatice, și Felinae, care și ea include specii ca râsul, puma, ghepardul sau ocelotul, precum și pisica domestică. Cercetătorii cred că felidele au un strămoș comun care a trăit doar cu zece-cincisprezece milioane de ani în urmă. În ultimele zece milioane de ani, felinele mari și pisicile domestice au continuat să se dezvolte, dar, uitându-ne la alcătuirea ADN-ului lor, sunt surprinzător de multe asemănări între toți membrii familiei Felidae. În urmă cu trei milioane de ani, specii de pisici sălbatice se găseau pe tot globul, cu excepția zonelor mai puțin ospitaliere, precum Antarctica sau Arctul. Astăzi există 36 sau 37 de specii de felide (deși unele surse menționează 41).

Cinci dintre membrii subfamiliei Pantherinae sunt cunoscuți sub numele de „pisici mari“ - leul, tigru, jaguarul, leopardul și leopardul zăpezilor. Aceste pisicuțe impresionante sunt singurele care au abilitatea de a rage. Leul este una dintre puținele felide sociale, trăind în grupuri numite coalitii, dar în general pisicile, fie mari sau mici, tind să fie animale solitare. Deși pare remarcabil, pisicile mari ale lumii, a căror viață nu ar putea fi mai diferită de cea a pisicilor domestice, au în proporție de 95% același ADN ca ele, conform unui studiu din 2013 al unei echipe internaționale de cercetători. Tigrii sunt cei mai mari membri ai familiei pisicilor, iar leii sunt cei mai înalți.

PISICILE DIN RELIGIE

În general, Tora, textul religios ebraic, face referire la pisicile mari – lei, tigri, leopardzi –, în timp ce Talmudul, cartea legilor evreiești, face referire la umila pisică de casă. Mai precis, se spune că, dacă Dumnezeu nu le-ar fi dat evreilor Tora, ei ar fi învățat modestia de la pisică, aceasta fiind doar una dintre mențiunile „feline“ din text. În general, pisicile din comunitățile evreiești s-au bucurat de o mare apreciere în Evul Mediu, într-o vreme când evreii erau demonizați și uciși de creștini.

Sfânta carte a islamului, Coran sau Qur'an, are de departe cele mai multe mențiuni despre pisici, și atât profetul Mahomed, cât și unul dintre însoțitorii săi, Abu Hurayrah (uneori scris Hurairah) - care înseamnă „tatăl pisicilor“ -, par să fi fost mari iubitori de pisici. Mahomed ținea mult la pisica sa favorită, Muezza, care este personaj principal în câteva dintre istorisirii. Islamul ne învață că oamenii ar trebui să aibă mare grijă de pisici, abuzul asupra lor fiind considerat un păcat grav.

„Dumnezeu a făcut pisica
pentru ca omul să aibă
plăcerea de a mângâia
un leu.“

FERNAND MÉRY

TOP CINCI CELE MAI MARI SPECII DE PISICI DIN LUME

1. Cea mai mare pisică din regat este tigrul siberian. În general, acest tigru atinge aproximativ doi metri lungime și poate cântări până la 425 kg. Aceste creaturi superbe care se preumblă prin câmpiile înzăpezite ale Rusiei se află cu adevărat pe cale de dispariție, doar 400 de exemplare mai regăsindu-se astăzi în lume, deși nu putem cunoaște numărul lor exact.
2. Leul poate că nu este cea mai mare pisică, dar este cea mai înaltă, cu o medie de 120 cm pentru un mascul și 110 cm pentru o femelă, cântărind aproximativ 127 kg – femelele, și 190 kg – masculii. Astăzi cunoaștem opt subspecii de leu, toate regăsindu-se în Africa.
3. Jaguarul este singura specie de pantere din cele două Americi, și, deși este doar a treia cea mai mare pisică din lume, este cea mai mare din emisfera vestică. Teritoriul său se întinde din sud-vestul Statelor Unite ale Americii până în Argentina, pădurea

tropicală fiind habitatul său favorit. Jaguarul este una dintre puținele specii de pisici cărora le place să înoate.

4. Puma (cunoscută și drept cuguar sau leu de munte) este singura pisică mare care seamănă cu speciile mai mici de feline, ca apariție. Preferând munții într-un teritoriu care se întinde din sudul Canadei până în vârful Americii de Sud, puma are o blană groasă care îi ține de cald la temperaturile extrem de scăzute de la altitudinile mari. Puma este unul dintre prădătorii cei mai adaptabili – deși preferă munții, habitatele sale includ deșerturi, pășuni, păduri și chiar jungle.
5. Cea mai mică dintre cele cinci pisici mari este leopardul, făcând parte din genul panterei. Se găsește, în număr din ce în ce mai scăzut, pe porțiuni mari din Africa și din Asia, semănând la trăsături cu alte animale mari cu pete precum ghepardul și jaguarul. A nu se confunda leopardii negri cu jaguarii negri, ambii fiind cunoscuți și ca pantere negre.

PISICILE SĂLBATICE

Acum nouă milioane de ani, pisicile mari s-au desprins din linia evoluției, iar fosilele care s-au păstrat ne spun povestea micilor specii de pisici sălbatice care au început să existe de atunci. Felinele noastre prietenoase cu omul sunt moștenitoare directe și destul de similare cu micile pisici sălbatice care populau planeta acum trei milioane de ani. Clasificarea *Felis silvestris catus* se referă acum atât la pisicile domestice, cât și la cele sălbatice precum pisica sălbatică scoțiană. Astăzi, există șapte specii de pisici sălbatice, în funcție de criteriul de clasificare (diferite spații academice sau științifice au diverse criterii de clasificare); acestea includ pisica sălbatică europeană sau pe cea africană, pisica de junglă, pisica de munte chinezească și pisica de nisip arabică. De-a lungul mileniilor, până în ziua de astăzi, au existat multe împerecheri între rasele domestice și cele sălbatice, chiar și experților venindu-le greu să le deosebească la o primă vedere. Pisicile sălbatice sunt, în general, extrem de timide pe lângă oameni, iar principala diferență dintre cele sălbatice și cele domestice este temperamentul, rudele sălbatice fiind și astăzi mult mai agresive decât pisica de acasă, din brațele noastre.

„Rolul ei este să stea
și să fie admirată.“

GEORGINA STRICKLAND GATES

TOP CINCI CELE MAI MICI PISICI DIN LUME CARE NU AU FOST DOMESTICITE

Există 19 specii de pisici sălbatice în lume care sunt considerate specii de „pisici mici“.

1. Pisica ruginie (care se găsește în India și în Sri Lanka) este cea mai mică specie de pisici din lume, având doar 35-48 de centimetri în lungime și o greutate între 0,9 și 1,6 kg. În lume au rămas mai puțin de 10 000 de astfel de exemplare.
2. Pisica cu picioarele negre (numită și mica-pătată) este cea mai mică dintre speciile africane de pisici, atingând o lungime maximă de 43,3 centimetri și cântărind până la 2,45 kg în cazul masculilor, femelele fiind puțin mai mici. Se găsește în regiunea subsahariană și este pe lista speciilor vulnerabile.
3. Peste Atlantic, kodkodul, cunoscut și ca pisica güiña, este cea mai mică specie din cele două Americi. Cu o culoare galben-maronie și pete întunecate, se găsește